

Een cursusdag in de Overdiepse Polder

‘Het waterschap *gaat zo beter* functioneren’

Bedrijfsopleidingen zijn vaak op maat gemaakt en deelnemers komen geen schoolbank tegen. Niet alleen goed voor de individuele cursist, vinden initiatiefnemers, maar ook nuttig voor de organisatie. Het waterschap Brabantse Delta had een cursusdag in Waspik.

Geert Willink leidt de waterschapsmedewerkers door de Overdiepse Polder

“Kunnen we nu naar buiten”, mompelt Piet van Zundert. Hij kijkt op zijn horloge. Kees Verbart, technisch manager bij Waterschap Brabantse Delta is dan een goed uur bezig met uitleg over de werkzaamheden in de Overdiepse Polder, in Waspik langs de Maas.

We zitten in een keet voor een tweewekelijkse cursusdag. Drie kilometer van hier ben ik geboren en op het Oude Maasje, een b-route van de rivier, heb ik geschaatst. De polder wordt nu overloopgebied voor de Maas. Twee dagen lang komen hier zestig medewerkers van

Concentratie tijdens uitleg over de werkzaamheden in de polder

Waterschap Brabantse Delta. Muskusrattenvangers, cultuurtechnisch medewerkers en rayonleiders. Zij zitten sinds september in een traject van twee jaar dat in 2014 een bbl-diploma op mbo-niveau 2 of niveau 3 oplevert. De middaggroep druppelt binnen terwijl de ochtendgroep een video bekijkt. Thema is vandaag waterpeilbeheer. Overdiep, dat voor een paar van de cursisten in hun beheersgebied ligt, is een mooi voorbeeld (zie kader op pagina 38). De werkzaamheden moeten er toe leiden dat het hoogwaterpeil van de Maas daalt.

Dezelfde sloot

“Je snuffelt overal een stukje mee”, zegt Toine Renne, cultuurtechnisch medewerker. “Zo krijg je een beter beeld van wat er bij het waterschap gebeurt. We leren veel van elkaar, want iedereen heeft inbreng vanuit het werk dat hij doet. Een diploma is voor mij bijkomend, want voor wat wij doen, bestaat geen echte opleiding. Ik zal niet zeggen dat ik nou zo leergierig ben,” erkent hij, “maar het is geen moeite, de opleiding; ik sta er helemaal open voor.”

Ook Toon Looymans (54) en Jos Nooijen (50) zien voordelen. “We moeten nog even. We zijn eigenlijk vrijwillig verplicht”, lachen ze. Beiden zijn muskusrattenvanger, een zwaar beroep dat je waarschijnlijk niet tot je 67e uitvoert. De muskusrattenbestrijding zat tot 2010 bij de provincie en is toen overgenomen door het waterschap. Ze hebben vorig jaar nog 4200 ratten gevangen, vertelt Toon. Dat blijft nodig, maar de opleiding geeft hen meer werkmogelijkheden.

Voor een organisatie zoals het waterschap dient scholing verschillende doelen. De groep is gemixt samengesteld omdat muskusrattenbestrijders en buitendienst elkaar kunnen tegenkomen op het werk; de groene en de blauwe groep zoals ze bij het waterschap

worden genoemd. “Zo lopen in dezelfde sloot”, zegt Verbart. Zo krijgen ze begrip voor elkaars werk en kunnen ze elkaar helpen.

Visitekaartje

Het zijn niet alleen buitendienstmedewerkers – allemaal mannen, veel 45-plussers – die elkaar op zo’n cursus tegenkomen. Helicon geeft bedrijfspecialisten en in dit geval waterschapsmedewerkers zoals Verbart een flinke rol als gastdocent in de opleiding. “Dan zien we ook of het werkt wat wij bedenken”, zegt hij. “We kunnen achter de pc mooie onderhouds- en beheersplannen maken, maar zij moeten het doen. Ook tussen binnen- en buitendienst groeit zo begrip voor elkaars werk.” De verwachting is dat ze elkaar straks makkelijker aanspreken. “Er zit een hoop kennis bij die buitendienst”, erkennen bureaumensen.

‘Ik zal niet zeggen dat ik nou zo leergierig ben, maar het is geen moeite, de opleiding’

HELICON BEDRIJFSOPLEIDINGEN

Deelnemers aan een bedrijfsopleiding worden ingedeeld op basis van een intakegesprek met medewerkers van Helicon en een intake-oets. Helicon Bedrijfsopleidingen, een aanbieder van trainingen en bbl-trajecten, werkt met eigen cursusdocenten en gastdocenten vanuit het bedrijf. Deelnemers krijgen een thema- en een portfolio-map. Beide vullen zich geleidelijk tijdens cursusdagen en voortgangsgesprekken. Helicon heeft scholen in Brabant en Gelderland, maar voor de bedrijfsopleidingen zijn er geen regiogrenzen. Behalve voor waterschappen, zijn er bijvoorbeeld trajecten voor gemeentes, hoveniers, foodbedrijven en sociale werkvoorziening. Helicon Opleidingen telt onder aoc’s de meeste bbl’ers, zo’n 3500.

“Daar kunnen we beter gebruik van maken.” “Die buitendienst is ook het visitekaartje van het waterschap”, zegt Gerda van Melick, bedrijfskundig projectleider van Waterschap Peel en Maasvallei. Dat waterschap nam in 2008 initiatief voor bbl-opleidingen met Helicon. “Die buitenmensen zijn het eerste contact naar burgers, agrariërs, natuurorganisaties. Ze hebben daarmee een verantwoordelijkheid waarin we moeten investeren.” Ook zij ziet dat deelnemers beter zicht krijgen op hun positie in het geheel van het waterschapswerk en dat kennis eerder wordt uitgewisseld. “Deze investering, die best groot is, betaalt zich in de jaren daarna uit. Zeker,” erkent ze, “het waterschap gaat zo beter functioneren.”

Zaterdagochtend

Een sprongetje terug in de tijd, een paar dagen voor de excursie in Waspik. “Een punt waar we sterk in zijn, is de vraagarticulatie”, zegt Geert Willink, projectleider bij Helicon Bedrijfsopleidingen. Hij komt graag langs om de aanpak toe te lichten. Trainingen, cursussen en bbl-trajecten van Helicon werden tot 2009 nog vanuit de vestigingen georganiseerd. Sindsdien is Helicon Bedrijfsopleidingen een aparte organisatie met ruim twintig medewerkers en het hoofdkantoor in Boxtel. Ze adviseren over personeelsontwikkeling en als een bedrijf dan bijvoorbeeld een bbl-traject wil, zetten ze dat naar een Heliconvestiging.

Vraagarticulatie begint met vragen stellen op het bedrijf, legt Willink uit. “Waarop wil je het personeel ontwikkelen? Waar wil je staan over

vijf jaar? Wat kan scholing bijdragen aan beter functioneren van de organisatie?” Medewerkers van Helicon hebben daarbij de mbo-kwalificatiedossiers wel ‘in hun achterhoofd’. Want, zegt Willink, “een traject dat voldoet aan bbl-eisen levert een erkend diploma op en dat is voor het bedrijf financieel aantrekkelijker.”

Het lesmateriaal wordt speciaal ontwikkeld voor het bedrijf, zegt hij. “Maatwerk in de eigen bedrijfstaal en gebaseerd op eigen werkprocessen.” Hij toont het materiaal voor de medewerkers van het waterschap Brabantse Delta. Cursusdagen worden gepland op momenten dat een bedrijf dat goed uitkomt. “Als een bedrijf om 7 uur of op zaterdagochtend cursus wil, dan doen we dat.”

Jawel, erkent Willink. “We voelen de crisis. Niet zozeer op het gebied van bbl-trajecten, maar meer bij losse cursussen. We voelen ook de steeds stringenter eisen van de overheid: bijvoorbeeld de urennorm, bevoegdheid van docenten, en vooral ook taal en rekenen en een moderne vreemde taal. Daar haken bedrijven op af. Ze snappen wel dat je hiervoor eisen stelt aan leerlingen van reguliere dagopleidingen, maar niet aan zittend personeel.”

Zitvlees

In de Overdiepse Polder gaat het intussen over de gevolgen van de dijkverlaging voor de boeren. “Dat ze zo tevreden zijn met hun terpen geeft wel aan dat ze een goede deal hebben gesloten”, denkt een waterschapsmedewerker. Verbart besluit zijn verhaal en we gaan naar buiten, op excursie door de polder. “Tja,” grijnst Piet, “geen zitvlees, hè.” ■

OVERDIEPSE POLDER

De Overdiepse Polder in Waspik is een van de ruim dertig locaties waar de Nederlandse rivieren meer ruimte krijgen. Aanleiding zijn overstromingen in 1993 en 1995, mede veroorzaakt doordat het stroombed van die rivieren decennialang is ingeperkt. De Overdiepse Polder is een gebied van 600 hectare tussen Bergsche Maas en het Oude Maasje, een soort riviereiland. Door hier overstroming mogelijk te maken, wat naar verwachting eens in de 25 jaar gebeurt, daalt het rivierpeil 27 cm in vergelijking met het hoogwaterpeil nu. In overleg met een belangenvereniging van boeren in de polder is bedacht dat boerderijen van boeren die blijven – ongeveer de helft – op terpen langs de dijk komen. Ook komt er een ecologische verbindingzone naar de Biesbosch.